

CASE LAW – המידעון הישראלי למשפט אמריקני גליון מספר 3

עשו לנו והיחשפו לחומר מקצועי נוסף או [לחצו כאן](#) והיכנסו לאתר!

1. [על תחרות עסקית, הפרות זכויות יוצרים, יריבות משפטית ומאפייני מוצר - האם מצג משפטי הוא חלק ממאפייניו של מוצר?](#)
[Lexmark International, Inc. v. Static Control Components, Inc](#), בפני בית המשפט העליון של ארצות הברית (25.03.2014)

הנה שיעור קטן על דיני תחרות, זכויות יוצרים, יריבות משפטית והפיכת ההסכם המשפטי לחלק ממאפייניו של מוצר.

חברת Lexmark מייצרת כידוע מדפסות וגם טונרים למדפסות אלה. הטונרים מהווים נתח שוק חשוב ביותר של Lexmark, והיא מעוניינת שצרכניה ירכשו רק ממנה את הטונרים. היא יצרנית הטונרים היחידה של טונרים תואמי Lexmark.

בשוק קיימים מתחרים המבקשים למלא מחדש את הטונרים בדיו (כולנו מכירים את השירות, והוא כמעט תמיד זול מהמקור). על מנת לעודד צרכנים להמשיך ולרכוש ממנה את הטונרים יצרה Lexmark שבב המונע שימוש מחדש בטונר אלא בהיתן צופן מיוחד, שבו כמובן מחזיקה רק Lexmark. היא גם הציעה ללקוחותיה 20% הנחה אם יבואו למלא מחדש את הטונרים אצלה. Lexmark רשמה על אריזת הטונרים, שפתיחת האריזה מהווה הסכמה למלא את הטונר מחדש רק אצלה, וכן ציינה, שמילוי הטונר אצל כל אחד אחר מהווה הפרת זכויות שלה.

Static מייצרת שבב מדמה לזה של Lexmark המאפשר להתגבר על הבעיה. Static אינה מייצרת טונרים וגם אינה ממלאת טונרים מחדש. היא מוכרת את השבב שלה לחברות לחידוש טונרים. חברות אלה מתקינות את השבב של Static על המיכל וכך מתגברות על הצופן של Lexmark.

Lexmark הגישה נגד Static תביעה בבית המשפט הפדראלי בטענות להפרת זכויות קנין רוחני. Static הגישה תביעה שכנגד בטענה להפרות של חוק העוולות המסחריות הפדראלי הידוע כ-Lenham Act. הסעיף הספציפי על פיו תבעה Static הוא סעיף 1125(a) U. S. C. §15, על פיו (בין היתר) מהווה הדבר עוולה לבצע פרסום המטעה ביחס ל"טבעו, תכונותיו ואיכויותיו של מוצר...".

Static טענה, שהמצג המשפטי של Lexmark, כאילו הצרכנים חייבים למלא מחדש את הטונרים רק אצלה, מהווה הטעיה האסורה על פי הסעיף. בנוסף שלחה Lexmark מכתבים ליצרנים הממלאים טונרים מחדש וטענה בפניהם, שמילוי הטונרים תוך שימוש בשבב של Static אסור.

בבית המשפט הפדראלי נדחתה תביעתה של Static על הסף בטענה, שהיא חסרת יריבות סבירה – prudential standing – כיון שיש תובעים מתאימים ממנה. בראשם יצרני המילוי מחדש, שהם הנפגעים הישירים. בית המשפט הפדראלי בערכאה הראשונה קבע, שנוקה של Static הוא עקיף בלבד, ולכן אין לה מעמד לתבוע.

אין בדבר האמור במידעון זה כדי להוות ייעוץ משפטי, ומומלץ להיוועץ בעורך דין באופן פרטני לפני נקיטת פעולה במקרה קונקרטי

ההחלטה נהפכה ב-Circuit 6th וביום 25.03.2014 אישר בית המשפט העליון האמריקאי פה אחד (9 שופטים), כי ל-Static יש מעמד לתבוע, וכי מבחן היריבות הסבירה אינו המבחן המתאים, אלא יש להחיל סדרה של מבחנים אחרים.

תביעה זו היא בעלת השפעה משמעותית על שווקים רבים, שבהם נוהגים יצרני מותגים ללחום במתחרים ה"רוכבים" על המוצר שלהם תוך ייצור של מוצרים דומים. כעת נותר להמתין לדיון לגופו של ענין (שהרי ההחלטה כעת היוותה רק רשות ל-Static לתבוע ועדיין לא היוותה הכרעה לגופו של ענין).

למבקשים להרחיב – http://www.supremecourt.gov/opinions/13pdf/12-873_n750.pdf

2. תביעות נזיקיות נגד ארצות הברית, תקופת ההתיישנות והארכתה מכוח דיני היושר US Court of Appeals for the Ninth Circuit בפני ה-Gallardo v. United States (15.04.2014)

התובעת הגישה בבית משפט פדראלי תביעה אזרחית נגד ארצות הברית בטענה לתקיפה מינית במסגרת השירות הצבאי, וזאת בהתאם ל-Federal Tort Claims Act, 28 U.S.C. . החוק קובע תקופת התיישנות של שנתיים, והתביעה הוגשה כעבור ארבע שנים ממועד האירוע. התובעת החלה למנות את תקופת ההתיישנות מן המועד בו למדה על רשלנותה של הנתבעת, אך בית המשפט המחוזי קבע, שהתקופה מתחילה להימנות ממועד האירוע מקים העילה. בית המשפט לערעורים, ה-Circuit 9th אישר חלק זה של פסק הדין, אך בין מועד הגשת התביעה למועד הדיון בערעור ניתן פסק הדין בענין Wong v. Beebe, בו נקבע, שתיתכן הארכה מכוח יושר של תקופת ההתיישנות האמורה. כיון שנסיונות הענין תאמו לתנאים, הרי אף על פי שהמערערת (שהיא התובעת) לא העלתה כלל את הטיועון, השיב בית המשפט לערעורים של ה-Circuit 9th את הדיון לבית המשפט המחוזי למתן החלטה בבקשה להארכת מועד ההתיישנות.

למבקשים להרחיב - <http://cdn.ca9.uscourts.gov/datastore/opinions/2014/04/15/12-55255.pdf>

3. על האפשרות להגיש תביעות עסקיות בניו יורק ועל גבולות האפשרות – פורום לא נאות New York Court of Appeals בפני ה-Mashreqbank PSC v. Ahmed Hamad Al Gosaibi & Bros. Co. (08.04.2014)

בנק מאיחוד האמירויות תבע שותפות שמשרדיה הראשיים בערב הסעודית ב-Supreme Court של ניו יורק (הערכאה הדיונית). השותפות הסעודית הגישה הודעות צד ג' נגד נתבע (פרטי) ערב הסעודית ונגד בנק, שמשרדיו הראשיים בבחריין. צד ג' הפרטי הגיש בקשה לסילוק בטענה לפורום לא נאות, ובית המשפט סילק לא רק את הודעת צד ג' אלא גם את התביעה הראשית בטענת פורום לא נאות. ערכאת הערעור (the Appellate Division) הפכה את התוצאה בטענה, שעל פי ההלכה בניו יורק (70 NY2d 948 [1988] VSL Corp. v Dunes Hotels & Casinos, Inc.) אי אפשר היה לסלק את התביעה העיקרית בטענת פורום לא נאות בהיעדר בקשה מפורשת מצד הנתבעת; ואילו לגבי צד ג', סברה ערכאת הערעור, ששגתה הערכאה הדיונית. בבית המשפט לערעורים (זו הערכאה הגבוהה ביותר במערכת השיפוט המדינתית בניו יורק) אושר פסק הדין של הערכאה הדיונית ונקבע, שבנסיבות הענין לא היתה מניעה לסלק על הסף את התביעה העיקרית בשל פורום לא נאות; ושצדקה הערכאה הדיונית בסלקה את התביעה ואת הודעת צד ג'.

בית המשפט לערעורים אבחן את התיק דנן מן ההלכה בענין VSL Corp. בכך ששם הסילוק נעשה על הסף, ואילו כאן הסילוק נדון, הוגשו טיעונים בכתב ואף נשמעו טיעונים משלימים על פה, ובנסיבות אלה, רשאי היה בית המשפט לסלק את התביעה העיקרית גם בהיעדר בקשה מפורשת לכך, משום שניתנה לנתבעת ההזדמנות להתמודד עם הטענות.

קביעה חשובה נוספת בבית המשפט לערעורים היתה, שעצם העברת כספים דרך המערכת הבנקאית של ניו יורק (לטענת התובעת הנתבעת רימתה אותה ב-150 מיליון דולר שהועברו דרך בנק בניו יורק) אינה מקימה למדינת ניו יורק אינטרס חיוני על מנת להגן על המערכת הבנקאית שלה. בית המשפט לערעורים בחן את הקשרים של התיק למדינת ניו יורק ומצא, שאף לא אחד מהמבחנים המקובלים מתקיים. לפיכך הגדיר זאת בית המשפט לערעורים כמקרה קלאסי של סילוק תביעה בטענת פרום לא נאות, וכך גם פסק.

למבקשים להרחיב - <http://www.nycourts.gov/ctapps/Decisions/2014/Apr14/54opn14-Decision.pdf>

© כל הזכויות שמורות לעו"ד אדי מאירי